

Udgang. Saa vidt ere vi nu komne ad Erfaringens Vej, og det Bevis, der indhentes ad Erfaringens Vej, er i Virkeligheden altid det bedste. Allerede herhjemme fra vide vi, at disse tuberkuløse syge kunne helbredes. Holde vi os f. Eks. til de Resultater, man har opnaaet ved Kysthospitalet paa Refsnæs, vidne de om, at denne Sygdom saa langt fra er uhelbredelig, at den endog i de allerfleste Tilfælde kan helbredes og bliver helbredet. Her ere Resultaterne saadanne, at over Halvdelen, nogle og 50 pCt., af de Patienter, der indlægges paa Kysthospitalet, blive helbredede, og hos $\frac{1}{3}$ af det samlede Antal standses Sygdommen, eller Patienterne bedres ganske betydeligt. Vende vi os saa til de Resultater, som man har opnaaet i Tyskland paa Folkesanatorierne, ville vi ogsaa af de Oplysninger, der have foreligget for Kommissionen i sin Tid, kunne se, at Helbredelse er mulig ikke blot i enkelte, men i mange Tilfælde, og at den i det langt overvejende Antal Tilfælde er mulig, naar vedkommende er kommen ind paa Sanatoriet paa et Tidspunkt, da Sygdommen har været i det første Stadium. Det er jo ret opmuntrende. De Tal, der vise, hvorledes Resultaterne ere paa de tyske Sanatorier, gaa ud paa, at lidt over 50 pCt. udsendes som helbredede eller i hvert Fald arbejdsdygtige. Største Delen var fuldt helbredet, nogle vare det ikke ganske, men under alle Omstændigheder havde de deres fulde Arbejdskraft, da de kom ud af Sanatorierne. Efter 4—5 Aars Forløb var imidlertid kun den ene Fjerdedel tilbage, for de andres Vedkommende var Sygdommen vendt tilbage, og de vare saa afgaaede ved Døden under dette ny Anfald. Men under alle Omstændigheder er det slaaet fast, at naar Sygdommen kommer under Behandling i Tide, det vil sige paa det første Stadium, er der Sandsynlighed for, at den kan fjernes, at man kan besejre den, og at den paagældende Patient altsaa kan komme sig og blive fuldt helbredet.

Det er altsaa konstateret baade andetsteds og her hjemme, men jeg holder mig nærmest til Resultaterne fra Tyskland, fordi man der i længere Tid har kendt Brugen af Sanatorier, hvorfor Statistikken derfra naturligvis ogsaa maa være mere nøjagtig end den, vi kunne have hos os. Dertil skal jeg føje endnu en Bemærkning. Det er en Kendsgerning, at Tuberkulosen ikke har nær saa stor Magt her i Landet, som den havde for omtrent 20 Aar siden,

da var den langt farligere, end den er nu. Den Fjende, vi staa overfor og skulle bekriige, er altsaa en vigende Fjende, og det bør opmuntre os til at angribe ham ret energisk og kraftigt. Der kunde da være Udsigt til, at vi kunde faa Bugt med denne Fjende i Løbet af nogen Tid og under alle Omstændigheder begrænse hans Magt saa meget, at han ikke længere var særlig generende. Desuden maa vi da ogsaa huske paa en anden Side af Sagen, at det ikke blot er Helbredelse, der tilsigtes ved de Anstalter, der omhandles i Forslaget, men tillige i større eller mindre Grad forebyggende Foranstaltninger. De skulle altsaa ogsaa virke med det Formaal at hindre Smitteoverførelse fra syge til sunde og styrke de syge i Kampen mod Tuberkulosen. Derfor kan den Tale ikke være rigtig, i hvert Fald ikke efter min Opfattelse, at der intet er at gøre, at det hele er haabløst.

Jeg skal nu vende mig til den Del af Forslaget, der omhandler, hvem der skal bygge og tilvejebringe disse Sygehuse. I den Henseende er Forholdet en Smule kombineret. Den Gang Kommissionen behandlede dette Spørgsmaal, var man inde paa, at Staten muligvis burde overtage den Opgave at bygge alle disse Sygehuse og lede Driften af dem. Men denne Tanke gik man ret snart bort fra. Sagen er jo, at Staten ikke altid bygger billigt. I Almindelighed finde Folk, at den bygger lovlig dyrt. Og det gaar paa samme Maade med Driften af saadanne eller andre Anstalter. Naar Driften er i Statens Haand, bliver den i alt Fald noget for dyr. Dertil kom, at man kunde ønske at føre saa mange af Befolkningen som muligt med ind i Arbejdet for Tuberkulosens Bekæmpelse. Ad disse Veje kom altsaa Kommissionen til det Resultat, at det var sikkert det heldigste, at disse Hospitaler bleve oprettede, byggede og indrettede ved privat Initiativ, og at ligeledes private skulle lede Driften af disse Anstalter. Jeg maa dog hertil føje, at de Sygehuse, som gaa under Navnet Tuberkulosehospitaler, skulle naturligvis bygges af By- eller Amtskommunerne trindt omkring i Landet. Det var Tanken, og det bliver altsaa en offentlig Myndighed, som kommer til at tage fat paa dette Punkt. Spørgsmaalet kan da være dette: Hvor skulde Statens Opgave saa ligge? Ja, Staten skulde støtte denne Sag baade med Hensyn til Tilvejebringelse af disse Bygninger og med Hensyn til Driften, og den Maade, hvorpaa den skulde yde sin Støtte, skulde naturlig-